

Esejska radionica: Suočavanje s prošlošću fašizma/nacizma i komunizma u Europi, ak. god. 2024/2025

Izvođač: izv.prof.dr.sc. Stevo Đurašković

e-mail: sdjuraskovic@fpzg.hr

Termin radionice: utorkom 12-13:30, F dvorana (ljetni semestar)

Opis radionice: Cilj ove radionice jeste putem odabranih epizoda poznatog serijala *U Europi* autora Geerta Maka te dodatnih filmskih materijala na obuhvatan način upoznati studente s prijeponim točkama suočavanja s prošlošću fašizma/nacizma, komunizma i II. svjetskog rata u Europi. Uz suočavanje s prošlošću fašizma/nacizma, pitanja kolaboracije i sudjelovanja u Holokaustu, obraditi će se i „tamne strane“ vojnih djelovanja kako zapadnih saveznika, tako i SSSR-a, te pokreta otpora u okviru antifašističke koalicije. Kod suočavanja s prošlošću fašizma/nacizma i komunizma, naglasak neće biti samo na pitanju zločina, već i pitanja potpore navedenim režimima. Konačni ishod radionice je sposobnost studenata za samostalno prepoznavanje i analiziranje pojmova političke odgovornosti, kolektivne odgovornosti i individualne krivnje.

Studentske obveze: Studentice/ studenti dužni su pohađati radionicu, tj. mogu maksimalno imati 25% izostanaka sa radionice. Studenti su dužni pripremati se za svaki susret na radionici putem gledanja zadanih filmskih materijala i čitanja zadanih tekstova.

Ocjenjivanje:

- a) 50% ocjene = 2 podneska koja se pišu na zadani filmski materijal/ tekstove prema tjednom rasporedu seminarske nastave.
- Podnesak treba biti napisan kao kritička refleksija na sadržaj zadanog filmskog materijala i teksta/tekstova. Dužina podneska iznosi do 700 riječi.
- Podnesak treba biti napisan u fontu Times New roman, veličina slova 12, prored 1.5, tekst poravnan na obje margine (Justify). U gornjem lijevom vrhu treba biti napisano

ime i prezime, studij i godina studija, a ispod toga naslov susreta za kojeg se piše podnesak.

- Podnesak se priznaje jedino ako studenti bude prisutni na susretu za koji su napisali podnesak. Podnesak se šalje na mail sdjuraskovic@fpzg.hr najkasnije do 9 sati u petak koji prethodi radionici u utorak. Podnesci koji budu poslani nakon tog roka neće se prihvaćati.
 - Aktivnim sudjelovanjem u raspravama na radionici studenti mogu steći dodatnu ocjenu iz podneska.
- b) 50% ocjene = Završni pisani ispit na kraju radionice kojim će se provjeriti sveobuhvatno razumijevanje sadržaja obrađenih na esejskoj radionici. Ispit se sastoji od dva pitanja koji traže sveobuhvatan odgovor na jedinice sadržaja obrađene u radionici. Ocjenjivanje: 40%= dovoljan (2), 60%= dobar (3); 85%= vrlo dobar (4), 100%= odličan (5).

RASPORED SUSRETA:

1.TJEDAN: (27.2.2024.).

Objašenje sustava radionice . Gledanje dokumentarca *U Europi 28: 1968 – Amsterdam, Pariz, Berlin.*

2. TJEDAN: SUOČAVANJE S PROŠLOŠĆU NACIZMA U NJEMAČKOJ (5.3.2024.).

Video za pogledati i tekstovi za pročitati:

Hitler's People: Part 1- Conformity.

<https://www.youtube.com/watch?v=FDWJF9Wc2Jo&t=514s>

Götz, A. (2005). Hitlerova narodna država bila je uslužna diktatura. *Gordogan-kulturni magazin*, 6, 18-25.

Cipek, T. (2014). Götz Aly. Hitlerova socijalna država. Pljačka, rasni rat i nacionalni socijalizam. *Političke analize*, 4 (14), 60-63.; <https://hrcak.srce.hr/142359>

3. TJEDAN: SUOČAVANJE S HOLOKAUSTOM U ZAPADNOJ EUROPI (12.3.2024.).

Video za pogledati i tekstovi za pročitati:

U Europi 15: 1940 – Vichy.

Rousso, H. (1991). *The Vichy Syndrome: History and Memory in France since 1944*. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press, 5-11, 297-306 (Introduction-Why Vichy + Conclusions).

Chirac, J.(1995). Speech of President Jacques Chirac, on July 16, 1995, during the Commemoration of the Vel d'Hiv Roundup; http://www.levendel.com/En/html/chirac-s_speech.html

Macron, E. (2017). Govor Predsednika republike Emanuela Makrona na Vel d'Iv komemoraciji u Parizu 16. jula 2017. godine; <https://pescanik.net/govor-na-vel-div-komemoraciji>

4. TJEDAN: SUOČAVANJE SA ZLOČINIMA ANTIFAŠISTIČKE KOALICIJE (19.3.2024.).

Video za pogledati i tekst za pročitati:

U Europi 20: 1945 – Njemačka i Rusija.

Maier, C.S. (2005). Targeting the City: Debates and Silences About the Aerial Bombing of World War II. *International Review of the Red Cross*, 87 (859), 429-444.

Fakultativno: The Telegraph, *Bomber Harris Was a War Hero, not a War Criminal*
<https://www.youtube.com/watch?v=AvbsuXb26Gg>

5.TJEDAN: RAT SJEĆANJA: SLUČAJ ŠPANJOLSKOG GRAĐANSKOG RATA (26.3.2024.).

Preporuka: prije gledanja dokumentarca i čitanja tekstova informirati se o Španjolskom građanskom ratu - https://en.wikipedia.org/wiki/Spanish_Civil_War

Video za pogledati i tekstovi za pročitati:

U Europi 12: 1936 – Španjolska

Brooks; A. (2021). The Democratic Memory Act: Spain Tackles its Past once Again;
<https://www.eurac.edu/en/blogs/eureka/the-democratic-memory-act>

Payne, S. (2021). The Politics of Memory;
<https://www.firstthings.com/article/2021/05/the-politics-of-memory>

6. TJEDAN: PROBLEMI S NASLIJEĐEM KOMUNIZMA U SREDNOJ i ISTOČNOJ
EUROPI U USPOREDNOJ PERSPEKTIVI (2.4.2024.).

Preporuka: prije gledanja dokumentarca i čitanja tekstova informirati se o Mađarskoj u
komunizmu: https://en.wikipedia.org/wiki/Goulash_Communism

Video za pogledati i tekstovi za pročitati:

U Europi 25: Mađarska 1956.godine

Laczó, F. (2007). The Many Moralists and the Few Communists. Approaching Morality and
Politics in Post-Communist Hungary. U M. Kopeček (ur.) *Past in the Making: Historical
Revisionism in Central Europe After 1989*. Budapest- New York: CEU Press, 145-165.

Scanish, M. and Eisen, N.(2019). History in the (Un)making: Historical Revisionism in Viktor
Orbán's Hungary [https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2019/11/25/history-
in-the-unmaking-historical-revisionism-in-viktor-orbans-hungary/](https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2019/11/25/history-in-the-unmaking-historical-revisionism-in-viktor-orbans-hungary/)

Fakultativno: Prime Minister Viktor Orbán's Commemoration Speech on the 65th Anniversary
of the 1956 Revolution and Freedom Fight, 23 October 2021,
[https://abouthungary.hu/speeches-and-remarks/prime-minister-viktor-orbans-
commemoration-speech-on-the-65th-anniversary-of-the-1956-revolution-and-freedom-
fight](https://abouthungary.hu/speeches-and-remarks/prime-minister-viktor-orbans-commemoration-speech-on-the-65th-anniversary-of-the-1956-revolution-and-freedom-fight)

7./8. TJEDAN: ZAVRŠNI ISPIT (7./16.4.2024.)